

K 100-LETNICI ROJSTVA BLAGOPOKOJNEGA MSGR. JOS. F. BUH-A

Ameriški Slovenci nismo v nam je dal na razpolago naš občevajeni obhajati in proslavljati 100-letnico naših pionirjev in zasluznih mož, dasiravno se lahko ponašamo s častnim številom istih. V tem pogledu zavzemajo prednost naši slovenski misijonarji, ki so s svojim napornim in težavnim delovanjem storili mnogo dobrega ne samo za naš ameriški slovenski narod, ampak tudi za civilizacijo prvih Amerikancev - Indijancev.

Leta 1930 se je širom naših ameriških slovenskih naselbin, tako tudi v Jugoslaviji, obhajalo prvo 100-letnico, spojeno v tesni zvezi z zgodovino ameriške Slovenije. Tedaj je poteklo ravno sto let, ko je prvič stopil na naša ameriška tla nepozabni tedanjni misijonar, Rev. Friderik Baraga in poznejši prvi slovenski škof v naši Uniji.

V spomin na to stoletnico je bila ustanovljena Baragova zveza, koje namen je delovati za beatifikacijo tega našega svetniškega misijonarja in škofa.

Tudi tekoče leto (1933) nam prinaša važno jubilejno stoletnico, namreč rojstva nekega drugega zasluznega ameriškega slovenskega misijonarja, katem-

izmed teh je sam ustanovil, n. pr. Rich Prairie, Long Prairie, sv. Stefan v Brockwayu, sv. Anton Pad. v Kraintownu, Two Rivers. Od leta 1875, ko je bilna severna Minnesota od svetega očeta v Rimu povzdignjena v apostolski vikariat, je č. g. Buh spadal v novo škofijo St. Cloud ter bil naslednjega leta imenovan njenim duhovnim svetovalec, examinator cleri in blagajnik duhovskega sklada duluthske škofije. Dosegel je pa še više priznanje. Po posebnem odloku sv. stolice mu je bil dne 28. decembra 1899 od nadškofa J. Irelanda podeljen častni naslov monsignor ob nazvotnosti duluthskega škofa in več drugih škofov in mnogih duhovnikov ter velike množice ljudstva. Zlato mašo je pel 1. 1908 v Jolietu, Ill. Tudi posvetne oblasti so pripoznale zasluge slovenskega pionirja za pravosvo in omiku severozapadne Minnesota. Dne 10. julija 1895 je prišla iz Little Fallsa, Minn., slednja brzjavka: — "Odbor okrajnih zastopnikov (County Commissioners) ima ta sedaj svoje seje in je sklenil, da se od mesta Pierz odloči del za posebno mesto, ki se ima imenovati Buh po dobroznanem misijonarju - duhovniku, vč. g. J. F. Buh."

MSGR. BUH, VELIK PRIJATELJ NAŠE JEDNOTE
Obilne njegove zasluge pa so priznali tudi njegovi predstojniki. Tako ga je n. pr. že škof iz St. Clouda imenoval svojim svetovalcem. Pozneje, kakor J. McGolrick, leta 1889 podelil hitro je bila ustanovljena škofija Duluth, pa mu je novi škof službo generalnega vikarja. — Vrhutega je bil tudi duhovni svetovalec, examinator cleri in blagajnik duhovskega sklada duluthske škofije. Dosegel je pa še više priznanje. Po posebnem odloku sv. stolice mu je bil dne 28. decembra 1899 od nadškofa J. Irelanda podeljen častni naslov monsignor ob nazvotnosti duluthskega škofa in več drugih škofov in mnogih duhovnikov ter velike množice ljudstva. Zlato mašo je pel 1. 1908 v Jolietu, Ill. Tudi posvetne oblasti so pripoznale zasluge slovenskega pionirja za pravosvo in omiku severozapadne Minnesota. Dne 10. julija 1895 je prišla iz Little Fallsa, Minn., slednja brzjavka: — "Odbor okrajnih zastopnikov (County Commissioners) ima ta sedaj svoje seje in je sklenil, da se od mesta Pierz odloči del za posebno mesto, ki se ima imenovati Buh po dobroznanem misijonarju - duhovniku, vč. g. J. F. Buh."

MSGR. BUH, VELIK PRIJATELJ NAŠE JEDNOTE
Da je bil pokojni Msgr. Buh velik prijatelj in naklonjene naše Jednote, smo že enkrat omenili. Baš on je s svojim tedanjim edinim slovenskim listom "A. S." veliko pripomogel k ustanovitvi prve slovenske podporne organizacije v Ameriki, naše K. S. K. Jednote, ker je dal tedanjemu pripravljalnemu, oziroma ustanovnemu odboru na razpolago imena na slovene tedanjih slovenskih samostojnih društev širom Amerike, da je bilo mogoče sklicati 1. aprila 1894 ustanovno zborovanje v Jolietu, kojega se je udeležil tudi sam Buh, toda ne kot kak delegat, ampak menda kot časnikar in tudi kot prijatelj naše KSKJ. Kasneje se je tudi rad udeleževal naših konvencij, kjer je vedno delegate bodril k agilnemu in složnemu delovanju. Msgr. Buh se je udeležil tudi konvencije KSKJ v Pueblo, Colo. Zadnjič smo imeli čast imeti tega zasluznega moža v naši sredini na konvenciji v Evelethu, Minn., kjer se je dal tudi slikati z nami.

Pred nami leži že malo zarjavil listič papirja, pisanega s črnilom, izpod peresa Msgr. Buha, z dne 5. julija 1894. To je bilo torej ravno dobre tri mesece po ustanovitvi naše Jednote. Tedaj so na Tower, Minn., obhajali god na naših slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. V Tower, Minn., ima naša Jednota društvo št. 4 s tem lepim imenom. Torej povodom te lepe slavnosti je imel Msgr. Buh v cerkvi sledeči govor ali predlog pred približno 39 leti:

"Duh teh dveh slovenskih apostolov pa še živi med nami; to razvidimo s slovenskim zdi-jenjem dveh slovenskih društev. Ravno slovenska društva, ustanovljena na cerkveni podlagi, vživajo pravi apostolski duh med svojimi udi, da se združujejo kot sobratje ne samo po jeziku in krvi, ampak tudi po svetosti, v duhu božjem.

V čem obstoji sveta dolžnost sobratov? Preskrbenti sobratu duševno in telesno korist; z lepim krčanskim obnašanjem; telesno: podporo v telesnih zavetah, delo in zaslubek, pomagati jim v dejanju ali z nasvetom; obiskati bolnega sobrata in umrlega po krčansko pokopati. Kar posamezna društva ne morejo gromotno pomagati vodovam in sirotom umrlega sobrata, to storiti Jednota. V Jednoti je moč!"

Krčanski starši zasade same sv. vere v srcu male dece; duhovniki isto same gojijo in proti sovražni moči zavarujejo, kakor varuje koklja svoja pi-

ščeta pod svojimi peroti. V društvu je moč. Samo eno nito lahko pretrgaš, ako pa 10 ali 100 nitk skupaj zviješ, jih ne moreš več pretrgati. Jednota je krasen venec, kinč in ključ vseh skupnih društev. Veseli me, da se število krajevnih društev te Jednote množi in da tudi društva številnejsa postajo.

Pred leti nazaj je neki duhovnik v ljubljanski "Danici" objavil opazko, da se naši ameriški Slovenci pogubljajo in kdo bo to zagovarjal? Zaeno je svetoval, da bi se vsled tega izseljevanje v Ameriko zabranilo, da bi se duševno ne pogubili. Res, takrat še ni bilo tukaj nobenega slovenskega duhovnika, bivajočega med našimi rojaki. Pa zdaj, hvala Bogu, se je na bolje obrnilo. Imamo domačega slovenskega duhovnika, bivajočega med rojaki v Tower, Minnesota, dva v Calumet, Mich., ali Red Jacket, enega v Clevelandu, enega v Pueblo, 1 v San Francisco. Gospod Solnečno ravno sedaj misjonari po državi Montana, eden se pa na merava podati v Pensylvanijo; pri sv. Stefanu (Brockway, Minn.), pripravljajo sedaj stanovanje za stalnega duhovnika. Sestajajo študentov bogoslovjev studira sedaj v St. Thomas semenišču; tudi jih je nekaj na St. Johns univerzi pri oo. benediktincih, dalje na opatiji sv. Vincenza in v semenišču sv. Frančiška v Milwaukee.

Kakih 12 društev se namerava zopet pridružiti Jednoti. Prvo leto dobi vdova, ali postavni dedič \$500 od Jednote po umrlem udu. Drugo leto pri glavnem zborovanju Jednote na dan sv. Cirila in Metoda upamo povzdrigniti svoto na \$1000, če bo do tedaj Jednota narastla na 1000 udov, kar Bog daj! To-rej živimo v duhu in po duhu sv. Cirila in Metoda vse!

Dalje leži pred nami zadnja (52) številka "Ameriškega Slovencev," izdana v Tower, Minn., z dne 8. decembra 1899, predno se je ta list preselil v Joliet, Ill. Na prvi strani je bodril k agilnemu in složnemu delovanju. Msgr. Buh se je udeležil tudi konvencije KSKJ v Pueblo, Colo. Zadnjič smo imeli čast imeti tega zasluznega moža v naši sredini na konvenciji v Evelethu, Minn., kjer se je dal tudi slikati z nami.

Pred nami leži že malo zarjavil listič papirja, pisanega s črnilom, izpod peresa Msgr. Buha, z dne 5. julija 1894. To je bilo torej ravno dobre tri mesece po ustanovitvi naše Jednote. Tedaj so na Tower, Minn., obhajali god na naših slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. V Tower, Minn., ima naša Jednota društvo št. 4 s tem lepim imenom. Torej povodom te lepe slavnosti je imel Msgr. Buh v cerkvi sledeči govor ali predlog pred približno 39 leti:

"Zaradi Vaše gorečnosti in trudopelnega delovanja med Indijanci, da se jim prizge luč sv. vere ter vzage vzornega in krepostnega življenja in zaradi Vašega skrbnega sodelovanja pri upravi škofije, zdite se nam vredni časti, kateri Vam tem potom podelujemo."

Nato je imel nadškof Ireland svoj govor, v katerem je omemjal pomen monsignorske časti. O velečastitem g. monsignorju je govornik govoril sledeče:

"Med misijonarji, s pomočjo katerih se je luč sv. vere širila tako hitro po severo-zapadu, zavzemajo tako odlično mesto tuži slovenski duhovniki. Prvi med njimi je bil nepozabni Friderik Baraga, prvi škof in Marquette, Mich., ki je sam po nadškofu Irelandu, Minn., po nadškofu Ire-

dance, in kot takega se ga bo spominjala zgodovina katoliške cerkve v Zedinjenih državah. Kmalu za Barago je prišel 'oce' Pirce in tudi pričel delovati med Cipeva-Indijanci, toda večinoma po Minnesoti. Vsled tridesetletnega delovanja si je Franc Pirce pridobil nevenljivih zaslug za katoliško cerkev.

Po vzbodbudi gg. Barage in Pirca, je še mnogo slovenskih mladičev zapustilo svoj dom ter se podalo v Ameriko.

Se poseben vzrok, da se danes spominjamo Slovencev, je ta, ker je ta velečastiti gospod, komur danes izkazujemo zaslugo čast, tudi Slovenec. Leta 1864 je č. g. Pirce obiskal svojim prijateljem o potrebi duhovnikov po teh krajih. Med onimi, ki so odšli z njim v Ameriko, je bil en gospod veliko starejši od svojih ostalih tovarisev. Ta je že v domovini veliko deloval za vero, pa hotel je več storiti v tuji deželi med paganskimi Indijanci. Ta gospod je bil J. F. Buh, ki je prišel leta 1864 v St. Paul. Tedanjši škof ga je odločil za misionsko delovanje med Cipeva-Indijanci, in leta in leta je deloval med njimi v polmanjkanju in uboštvo. Iskal ni svetovne slave, ker je popolno-

velečastitega g. Buh.

Nato je č. g. Corbett prebral ma daroval samega sebe Bogu

MSGR. JOSIP F. BUH
Rojen 17. marca, 1833, umrl 2. februarja, 1922

regre se še mnogo naših živečih v Radečah pri Zidanem mostu. rojakov dobro spominja in ga Ko je leta 1864 prišel slavni inhrani v blagom spominu. Pri dijanski misijonar Franc Pirc tem menimo blagopokojnega g. Msgr. Josip F. Buh, ki je preminil dne 2. februarja 1922 v Duluthu, Minn., kjer za večno počiva na pokopališču ob obali krasnega Superior jezera v družbi mučeniškega misijonarja Lavtičarja.

Za stoletnico rojstva Msgr. Buh je morala biti izdana posebna jubilejna knjiga z njegovim obširnim živiljenjepisom. Ista bi prišla prav lahko na svetlo, če bi se bil kdo zavzel za to delo in bil pri volji založiti za tozadovne tiskovne stroške. Gradiva o živiljenju in misijonskem delovanju Msgr. Buh je dosti na razpolago. Moreče bo edaj izšel tudi Msgr. Buhov živiljenjepis, ki bo gotovo našel dosti zanimanja med našim narodom.

Povodom stoletnice Buhovega rojstva si usoja "Glasilo K. S. K. Jednote" posvetiti to skromno stran spominu onega blagoga moža, kateremu je bila naša K. S. K. Jednota vedno takoj pri srcu, in kateri je stal tudi ob njeni zibelki pred 39. leti, ko je v Jolietu, Ill., zagledala bila dan.

O Msgr. Buhu smo tekmo zadnjih 19 let v Glasilu že večkrat in dosti pisali pri raznih prilikah. Dosti gradiva za to

slika nam predstavlja s palmovimi vejami ter rožami okrajen grob Msgr. Buhu dne 30. maja, leta 1922 na pokopališču v Duluthu, Minn. Palme in rože je preskrbel ter odpodal brat Matija Pogorelc, istočasno se mudeč v Kaliforniji. Pri vrhu stoji neka stara Indijanka, katero je pokojni Msgr. Buh krstil.

papeževi pismi, pisano velečasto božji časti. Hitro se je naučil jezika svojih ljubljenih Indijancev in da bi tem uspešneje širil sv. vero med njimi, se stavlja tudi molitvenik in katekizem za Indijance v njihovem jeziku.

Pismo se glasi:

"Zaradi Vaše gorečnosti in trudopelnega delovanja med Indijanci, da se jim prizge luč sv. vere ter vzage vzornega in krepostnega življenja in zaradi Vašega skrbnega sodelovanja pri upravi škofije, zdite se nam vredni časti, kateri Vam tem potom podelujemo."

Nato je imel nadškof Ireland svoj govor, v katerem je omemjal pomen monsignorske časti. O velečastitem g. monsignorju je govornik govoril sledeče:

"Med misijonarji, s pomočjo katerih se je luč sv. vere širila tako hitro po severo-zapadu, zavzemajo tako odlično mesto tuži slovenski duhovniki. Prvi med njimi je bil nepozabni Friderik Baraga, prvi škof in Marquette, Mich., ki je sam po nadškofu Irelandu, Minn., po nadškofu Ire-

Baragi, Pircu in Buhu!

Ko se je našla železna ruda na severu Minnesote, drli so v te kraje ljudje vsakovrstnih narodnosti. Zopet je bil velečastiti g. Buh izbran za misionsko delovanje med njimi, kateri bil je najbolj sposoben za to, vsled velikega znanja tujih jezikov. Ko je bila ustanovljena duluthska škofija, postal je ta gospod njen generalni vikar.

Pokažimo torej ob tej priliki, da tudi mi pripoznamo to ugledno delovanje g. monsignorja za katoliško vero. Izka in katero mu je tako očitno pričujmo mu čast, katera mu gre (Dalje na 4. strani)

